

horizonte ^{UNIA}

Gazeta dla Polskich członków i członkin Unii
Numer (4) 11, Lipiec 2015

Redakcja T +41 31 350 21 11, F +41 31 350 22 11 | info@unia.ch | www.unia.ch

Od wydawcy

Otwarta i solidarna Szwajcaria – od tego jesteśmy chwilowo bardzo oddaleni. Raczej zacieramy w kierunku odgradzania się i ograniczania wszelkich form pomocy – podobno ma to uczynić Szwajcarię nieatrakcyjną i nikt już tu nie będzie chciał przyjeżdżać. Dla wielu wydaje się być obojętnym, że Morze Śródziemne już dawno zamieniło się w cmentarz, że wiele osób żyje od dziesiątek lat w strachu, że zostaną odesłani do kraju, który stał im się obcy czy wręcz śmiertelnie niebezpieczny czy też, że wiele osób musi spać w samochodach.

Dla wielu logiczniejsze wydaje się nazywać ludzi, którzy tu mieszkają obcymi i traktować ich jako problem. My natomiast twierdzimy, że ci którzy tu mieszkają są już częścią Szwajcarii. Dzisiejsza Szwajcaria jest współkształtowana poprzez tych ludzi - przez nas emigrantki i emigrantów. Musimy bronić naszej różnorodności gdyż w przeciwnym wypadku zakwestionujemy pewną część Szwajcarii. Musimy zaprzestać traktować emigrantki i emigrantów jako problem. To jedynie odwraca uwagę od problemów, które przed nami stoją: bogaci stają się jeszcze bogatsi a starszych nie stać już na godne życie. Gdybyśmy byli bardziej solidarni to starczyłoby dla wszystkich. Natomiast osobie określanej jako niechciana bardzo trudno będzie zadomowić się w Szwajcarii.

Solidarność i otwartość zawsze leżały na sercu Giovanni Giarrana, obywatelowi świata i wieloletniemu aktywiście Unii. Zmarł w dniu 16 maja b.r. Będzie nam go bardzo brakowało, jako że był dla nas siłą napędową i wzorem w walce o prawa migrantów. Jemu poświęcamy niniejszy numer i dlatego jego zdjęcie umieściliśmy we wstępie. Z tego powodu chciałbym zakończyć jednym z jego ulubionych sformułowań: „La lotta continua“ (walka toczy się dalej)! Będziemy dalej walczyć Giovanni!

Aurora García, sekretarz ds. emigracji w związku Unia

Informacje w skrócie

14 czerwca: dwa razy tak i dwa razy nie

W głosowaniach federalnych z 14 czerwca przyjęto z niewielką przewagą nową ustawę o radiu i telewizji. Również zaakceptowana została diagnostyka przedimplantacyjna. Z drugiej strony odrzucono inicjatywę stypendialną i o podatku spadkowym.

Sąd rejonowy potwierdza prawo wstępu na teren zakładu pracy

W dniu 15.06.2015, sąd rejonowy w Bülach uniewinnił działaczkę Unii z Zurychu. Wyrok po raz kolejny potwierdza prawo związków zawodowych do wstępu na teren zakładu pracy w celu realizacji swoich zadań.

Płaca minimalna w Ticcino

W weekend wyborczy 14 czerwca, wyborcy w Ticcino opowiedzieli się za przyjęciem inicjatywy społecznej dotyczącej płacy minimalnej. Jest to ważny polityczny sygnał przeciwko dumpingowi płacowemu. Można jednak wątpić czy przyjęta inicjatywa okaże się skutecznym narzędziem w zwalczaniu tego zjawiska.

Rewizja rejestracji czasu pracy

Wszyscy przedsiębiorcy są zobowiązani do rejestrowania czasu pracy swoich pracowników by chronić ich przed pracą za darmo i przeciążeniem. Tymczasem wielu z nich robi to w sposób niewystarczający. Z tego powodu związki zawodowe i organizacje pracodawców uzgodniły rewizję obowiązujących przepisów. Unia niechętnie zaakceptowała kompromis domagając się w zamian skuteczniejszej kontroli. Jeżeli rejestracja czasu pracy ma zostać zliberalizowana to kontrole w zakładach pracy muszą zostać znacznie polepszone. Unia domaga się by kantonalne inspekcje pracy otrzymały większe środki na przeprowadzanie takich kontroli. Zaplanowana zmiana sposobu rejestracji czasu pracy wejdzie w życie prawdopodobnie na jesieni.

Konflikt w Mecalp zakończony

Po dwóch dniach strajku i długich negocjacjach doszło do ugody pomiędzy firmą produkującą części samochodowe Mecalp i reprezentowaną przez Unię załogą. Firma zrezygnowała z zaplanowanych zwolnień i cięć płac.

Zabezpieczenie emerytalne, inicjatywa społeczna AHV/AVS plus

Dobra emerytura!

W dniu 9 czerwca Rada Kantonalna (Ständerat, Le Conseil des Etats, Il Consiglio degli Stati) obradowała na temat inicjatywy społecznej AHV/AVS plus „za silną AHV/AVS” i jak można było przypuszczać centroprawicowa większość przeforsowała swoje stanowisko. „Nie ma z czego finansować” brzmiał najczęściej używany argument, pomimo że pieniądze w Szwajcarii znalazłyby się. Inicjatywa trafi najprawdopodobniej w przyszłym roku do głosowania. Dlatego już dzisiaj należy angażować się na rzecz AHV/AVS plus, ponieważ wzmocnienie emerytury jest pilnie potrzebne.

Na początek treść inicjatywy: AHV/AVS plus zakłada podniesienie wszystkich emerytur o 10%. Podwyżka zostanie wypłacona jako dodatek do obecnych i przyszłych emerytur. Niezmienione pozostaną sposób wyliczenia emerytury oraz systematyka świadczeń emerytalnych. Pozostałe świadczenia z AHV/AVS i IV/AI nadal będą bazowały na wysokości „zwykłej” emerytury bez dodatku. Dodatek AHV/AVS plus nie wpłynie również na zabezpieczenie zawodowe. Dodatek musi zostać wypłacony najpóźniej dwa lata po przyjęciu inicjatywy do wszystkich bieżących emerytur. Zdecydowana większość emerytek i emerytów uzyska podwyżkę o 200 CHF miesięcznie; małżeństwa podwyżkę o 350 CHF. Minimalna emerytura zwiększy się o 118 CHF a maksymalna o 235 CHF. Zredukowana maksymalna emerytura małżeńska wzrośnie o 353 do 3 878 CHF.

Dzisiejsza emerytura AHV/AVS jest za niska

Dlaczego konieczna jest ta inicjatywa? Kto przechodzi na emeryturę powinien mieć możliwość „w odpowiedni sposób, kontynuować swoje dotychczasowe życie” w oparciu o emeryturę z AHV/AVS i kasy emerytalnej. Tak jest to zapisane w konstytucji. Emerytki i emeryci, którzy wcześniej otrzymywali niskie lub średnie wynagrodzenie nie są w stanie

utrzymać się z emerytury AHV/AVS. Wielu z nich zmuszonych jest pobierać świadczenia uzupełniające. Należy z tym skończyć, emerytury muszą wzrosnąć.

Solidne AHV/AVS

W przeciwieństwie do wielu czarnych scenariuszy AHV/AVS ma się dobrze. Nadal notuje zyski pomimo że od czasu wprowadzenia AHV/AVS ilość emerytów wzrosła ponad sześciokrotnie i wynosi dzisiaj ponad 2 miliony. AHV/AVS dobrze poradziło sobie z wydłużeniem okresu życia i spadkiem urodzeń (demografia) – dzisiaj 2,5 pracujących w pełnym wymiarze przypada na jednego emeryta, podczas gdy w okresie wprowadzania AHV/AVS było ich 4,5. Zbliżająca się fala wzrostu liczby emerytek i emerytów to przejściowy fenomen, który będzie można zrekompensować przez podwyżkę podatku VAT - do czasu gdy kolejna generacja niżej demograficznego przejdzie na emeryturę.

Koszty: niewielkie i uzasadnione

Ale czy stać nas na AHV/AVS plus? Tak! Podniesienie wysokości emerytur o 10 procent kosztuje około 4,1 mld franków, jeżeli wliczymy w to oszczędności w świadczeniach uzupełniających. AHV jest ubezpieczeniem, które w znacznym stopniu finansowane jest ze składek potrącanych z pensji. Usprawiedliwionym krokiem zmierzającym do podniesienia świadczenia ubezpieczeniowego (emerytury) jest podniesienie składki. Podczas gdy pozostałe ubezpieczenia socjalne w ostatnich latach stale podnosiły składki – chociażby kasy emerytalne – składki na AHV/AVS od 40 lat nie były zmieniane. Aby sfinansować podwyżkę o 200 franków miesięcznie dla większości emerytów i o 350 franków dla małżeństw potrzebne jest 0,5 procenta pensji ze strony pracownika i pracodawcy. Przy rocznej pensji 54 000 franków brutto oznacza to potrącenie 270 franków z pensji w skali roku. Dzięki temu otrzymujemy wzrost emerytury o 2000 franków. Finansowanie poprzez potrącenia z pensji jest zatem uzasadnione. Pozapłacowe koszty pracy na AHV/AVS pozostają ciągle niskie na poziomie 4,7 %.

Tym samym, AHV/AVS plus jest jak najbardziej do sfinansowania i stanowi krok w kierunku podniesienia emerytur. A to jest pilnie potrzebne!

Aurora García

Zły sygnał

Partie centro-prawicowe, zwłaszcza SVP/UDC od dłuższego czasu domagają się zmniejszenia pomocy socjalnej. Atak na pomoc socjalną powiódł się: pod koniec maja kantonalna konferencja dyrektorów socjalnych, odpowiedzialna za wysokość pomocy socjalnej, zapowiedziała obostrzenia. Wzmocnione zostaną sankcje oraz obniżone zostanie minimum socjalne dla młodych dorosłych.

Work przeprowadziło pod koniec maja rozmowę z badaczem ubóstwa Carlo Knöpfel na temat planowanych zmian. Poniżej skrót tej rozmowy.

Work: pojedyncze kantony kwestionują założenia szwajcarskiej konferencji do spraw socjalnych (Skos). O co tu chodzi?

Dotychczasowy, skuteczny model szwajcarski znalazł się pod presją. Składał się na niego elastyczny rynek pracy z niewielką ochroną przed zwolnieniami oraz wysokim zakresem bezpieczeństwa socjalnego. Aktualnie postępuje proces uelastyczniania rynku pracy przy równoczesnym obniżaniu poziomu ochrony socjalnej. To ma swoje konsekwencje.

Jakie?

W czasach wysokiej koniunktury występowało coś w rodzaju socjalnej windy w górę. Wszystkim wiodło się po trochu coraz lepiej. Dzisiaj jest już inaczej. Klasa średnia obawia się socjalnej degradacji. Jedynie bogaci i bardzo bogaci jadą windą w górę i to windą ekspresową.

Wydatki socjalne rzeczywiście wzrosły...

Tak to wygląda w liczbach absolutnych, inaczej jednak w porównaniu z rozwojem gospodarczym. Wydatki socjalne od połowy lat 90-tych nie rosły szybciej od gospodarki. W przeciwieństwie do obiegowej opinii nic nie wymyka się spod kontroli. W żadnym razie nie jest tak, że gospodarka jest przesadnie obciążona wydatkami socjalnymi.

Dlaczego akurat teraz pojawiają się postulaty cięcia wydatków socjalnych?

Dotychczas w zasadzie dochodziło do cięć w stawkach pomocy socjalnej. I to pomimo, że SVP/UDC redukcję świadczeń wypisało sobie na sztandarach. Nie udało im się jednak tego zrealizować. Z tego powodu, w moim przekonaniu, partia zmieniła strategię. Wyciągają pojedyncze przypadki w gminach a media to rozdmuchują. Mam tu na myśli między innymi przypadek z Hagenbuch w kantonie Zurych. Wywodząca się z SVP/UDC prezydent gminy oświadczyła, że musi podnieść podatki ze względu na pomoc socjalną dla rodziny z Erytrei. A media rozpowszechniły tę historię. Później okazało się, że podatki trzeba było podnieść, ponieważ wcześniej zostały obniżone a świadczenia socjalne wypłacane są w większości nie przez Hagenbuch tylko przez kanton. Poprzez takie przekłamania cały system socjalny popada w krytykę.

To brzmi trochę jak teoria spiskowa...

Faktem jest, że nie ma żadnych merytorycznych przesłanek do cięć socjalnych. Wszystkie badania wskazują, że stawki Skos są raczej za niskie niż za wysokie. Gdyby chciano ustanowić stawki socjalne na poziomie dochodów najbiedniejszych dziesięciu procent społeczeństwa to należałoby je podnieść o 100 franków. Dzisiaj są one na poziomie siedmiu procent najuboższych.

Co się stanie gdyby doszło do cięć?

Najważniejsze wydarzy się w gminach i kantonach. One realizują pomoc socjalną. Pojawia się ryzyko negatywnej konkurencji. Jeżeli jakaś gmina zmniejszy świadczenia to gmina sąsiedzka będzie czuła, że musi zrobić to samo. Dlatego ostrzegam przed efektem zerwania tamy: zmniejszenie pomocy socjalnej pociągnąć może za sobą cięcia innych świadczeń uzupełniających. Partie centro-prawicowe będą argumentować: dlaczego tylko najbiedniejsi muszą zaciskać pasa? Podążając tą logiką będą próbowali ograniczyć emerytury. Dlatego na poziomie politycznym należy podjąć wszelkie kroki aby do tego nie dopuścić.

Ralph Hug, work nr 9, 22 maj 2015

Polityka migracyjna, inicjatywa ograniczająca masową migrację

Po prostu: nie!

Z końcem maja upłynął termin konsultacji społecznych w sprawie zmiany ustawy o cudzoziemcach. Zmiana jest częścią implementacji inicjatywy przeciwko masowej migracji. Zarówno Unia jak i SGB (Szwajcarska Konfederacja Związków Zawodowych do której należy również Unia) zdecydowanie i jednoznacznie odrzuciły propozycje rządu. Przedłożony projekt pogorszyłby warunki pracy i stanowiłby pożywkę dla ksenofobii.

Projekt rządowy przewiduje między innymi wprowadzenie kwot maksymalnych dla wszystkich kategorii cudzoziemców: ubiegających się o azyl, o pobyt czy też tzw.

pracowników granicznych. Wyłączone z kontyngentów byłyby pobyty do czterech miesięcy. Ponadto, rząd proponuje zmiany w kodeksie dotyczące integracji, zaostrenie warunków przyznawania pozwolenia C oraz łączenia rodzin.

Po prostu źle

Projekt w pewnym sensie sugeruje, że winę za złą sytuację na rynku pracy ponoszą migrantki i migranci. Tymczasem jednak migrantki i migranci przyjechali do Szwajcarii, ponieważ z różnych powodów nie można było obsadzić miejsc pracy miejscowymi pracownikami. Winę za tę sytuację ponosi błędna polityka edukacyjna Szwajcarii, która w pewnych obszarach kształci zbyt mało fachowców profitując z systemów szkolenia innych państw. Wiele miejsc pracy jest wyczerpujących fizycznie i mało prestiżowych. Również te miejsca pracy w wielu przypadkach obsadzone są przez migrantki i migrantów, ponieważ w innym przypadku nikt by ich nie wziął.

Prekaryzacja

Unia szczególnie krytykuje wyjęcie z kontyngentów pobytów poniżej czterech miesięcy. Jest to najbardziej niepewny status pobytowy i oczywistym jest, że pracodawcy będą często z niego korzystać. Koszty tej sytuacji udźwignąć będą musieli migrantki i migranci. Pogorszyłyby to nie tylko warunki pracy dla wszystkich pracobiorców, ale również znacznie pogorszyły warunki życia tych ludzi.

Pożegnanie z umowami bilateralnymi z Unią Europejską

Ponadto, Unia w swoim stanowisku jasno zaznaczyła: kontyngenty oznaczają koniec swobodnego przepływu osób a bez swobodnego przepływu osób nie ma umów bilateralnych. Unia jest przekonana, że UE nie cofnie się i nie zgodzi się na renegecje. Tymczasem nie ma innej alternatywy: Szwajcaria potrzebuje jasno zdefiniowanych, stabilnych relacji z UE. Rzecz jasna, pod warunkiem obowiązywania szwajcarskich warunków pracy i wynagrodzeń.

Integracja?

Również drugi projekt przesłany do konsultacji społecznych został krytycznie oceniony przez SGB. Pozytywnie oceniono pomysł by osoby przyjęte czasowo (ubiegające się o azyl) mogły podjąć pracę. Jednocześnie SGB ostrzega by nie wpędzić tej kategorii osób do niepewnych, nisko płatnych miejsc pracy nie wspierając ich kwalifikacji. Pięć inicjatyw parlamentarnych, które mają zostać wprowadzone do ustawy o cudzoziemcach SGB stanowczo odrzuca. Zakładają one zaostrenie przepisów dotyczących wydawania pozwoleń C i łączenia rodzin. Dopuszczają między innymi odebranie pozwolenia C w przypadku „deficytów integracyjnych”.

Wymagać zamiast wspierać

Zdaje się, że rząd i parlament zamierzają raczej wymagać niż wspierać. Zamiast pewności pobytu pojawia się niepewność, zamiast więcej równych szans proponuje się mniej a rodzinom utrudnia się łączenie. Jak zauważyły w swoich stanowiskach organizacje Solidarité Sans Frontières i grundrechte.ch: odbiera się prawa a w zamian nakłada na migrantów więcej obowiązków. Z ich stanowiska wynika również jasno, że tym, którzy znajdują w najbardziej niepewnej sytuacji będzie się wiodło jeszcze gorzej. Uchodźcy, których status stanie jeszcze mniej pewny w sytuacji gdy ich kontyngent się wyczerpie oraz obywatele państw trzecich (spoza UE), którzy będą mieli jeszcze więcej problemów by sprowadzić swoją rodzinę do Szwajcarii.

Aurora García

Czym jest Unia?

Unia jest największym szwajcarskim związkiem zawodowym zrzeszającym około 200,000 członków pracujących w sektorze prywatnym. Dzięki około 200 układom zbiorowym pracy zawartym z różnymi pracodawcami reprezentujemy interesy przeszło 1,500,000 osób zatrudnionych w Szwajcarii.

Posiadamy pięciu polskich pracowników, Adam Rogalewski w Bernie odpowiedzialnego za całą Szwajcarię, Artura Bienko w Genewie oraz Barbarę Blicharz z kasy dla bezrobotnych w Genewie, a także Mateusza Paulo w Zurichu.

Dlaczego warto wstąpić do Unii?

Osoby, które pracują tam gdzie istnieje związek zawodowy zarabiają więcej. Układy zbiorowe pracy gwarantują lepsze warunki zatrudnienia.

Członkowie Unii otrzymują dofinansowanie do kursów zawodowych i językowych.

Członkowie Unii są wreszcie lepiej poinformowani. Prawo pracy zmienia się szybko, również jeśli chodzi o coroczne podwyżki, dlatego nasi członkowie wiedzą ile powinni zarabiać.

Wreszcie w roku 2013 Unia uzyskała przeszło 1 milion franków odszkodowania dla polskich pracowników w Szwajcarii.

Jak wstąpić do Unii?

Można to zrobić przez internet odwiedzając poniższą stronę:
www.unia.ch/de/jetzt-mitglied-werden

Więcej informacji po polsku znajduje się na naszej polskiej stronie internetowej Unii:
www.unia.ch/de/arbeitswelt/von-a-z/migrantinnen/polnische-infos

Kontakt do przedstawiciela odpowiedzialnego za polskich pracowników w Unii

Adam Rogalewski

komórka: 0041 79 535 74 10 email: adam.rogalewski@unia.ch lub polska@unia.ch

Impressum

Beilage zu den Gewerkschaftszeitungen work, area, Événement syndical | Herausgeber Verlagsesellschaft work AG, Zürich, Chefredaktion: Marie-José Kuhn; Événement syndical SA, Lausanne, Chefredaktion: Sylviane Herranz; Edizioni Sociali SA, Lugano, Chefredaktion: Claudio Carrer | Redaktionskommission A. García, D. Filipovic, E. Sariaslan, M. Martín, M. Mendes, O. Osmani | Sprachverantwortlich Montaña Martín | Adresse Unia Redaktion «Horizonte», Weltpoststrasse 20, 3000 Bern 15, www.unia.ch

Tłumaczenie polskie: Marek Wieruszewski

**Die Gewerkschaft.
Le Syndicat.
Il Sindacato.**